

RENAȘTEREA

ORGAN NAȚIONAL-BISERICESC SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul anual: 400 Lei.

Director: Dr. I. MATEIU

Redacția și Administrația:
Cluj, Piața Cuza Vodă Nr. 3.

Cenzurat.

Gubernul Octavian Goga.

Anul nou a adus Țării evenimentul unui guvern nou, prezidat de d. Octavian Goga. În general, opinia publică românească i-a făcut o primire din cele mai bune, datorită faptului că el vine în numele fascinant al concepției național-creștine. Suveranul nostru iubit ascultând freământul tot mai viguros al conștiinței populare, a crezut sosit momentul înscăunării unui guvern al naționalismului integral, și astfel a făcut apel la d. Octavian Goga.

În cuvântarea dela Palat, ce a adresat-o cu ocazia depunerii jurământului, M. S. Regele Carol II-lea a spus nouilor miniștri, că le acordă toată încrederea Sa, fiindcă au un program de muncă stăpânit de cele trei lozinci mari: **Hristos, Rege, Națiune**, cari vibrează în inima oricărui bun Român, ca temelii de granit ale Statului nostru întregit.

Dar, dacă Țara se bucură de actul impresionant al Suveranului, fiindcă el înseamnă epoca nouă de reparație istorică în toate domeniile, cuvenită neamului românesc în hotarele Patriei sale — **Biserica noastră are îndoite motive de a primi cu stălpări sărbătorești ivirea noului guvern.**

Deoparte, pentru că el, potrivit doctrinei programatice propovăduite o viață întreagă de fanaticul ei apostol d. A. C. Cuza, înțelege să clădească viața nouă a Statului pe învățătura lui **Hristos**, schimbând radical climatul dubios al politicii românești. Iar de alta, pentru că deschide pe seama ortodoxiei naționale perspective largi de afirmare, în acest mare proces de transformare sufletească și restaurare națională a Statului, copleșit de plaga străinismului exploatare.

Căci să nu uităm, că șeful guvernului de astăzi este vestitorul inspirat al credinței noastre strămoșești din vremea robiei de ieri, și susținătorul ei luminat în noul Stat național. Din impulsurile ei sjinte, a știut d. Octavian Goga să dea ființă în 1920 Ministerului de Culte, ca un organism esențial al Statului, menit să ocrotească înainte de toate Biserica ortodoxă și misiunea ei providențială. Să ne reamintim, că înțelegerii sale superioare îi revine meritul istoric al reînvierii episcopilor dela **Orașe și Cluj**, al întăririi celorlalte centre eparhiale din Ardeal, al curentului pentru înălțarea de catedrale și biserici, și al sprijinului generos acordat preoțimii. O identificare perfectă cu idealurile și frământările Bisericii, l-au îndemnat să facă parte din toate corporațiunile ei reprezentative, să asiste la întrunirile Clerului și congresele F.O.R.-ului, trezind prin magia verbului său valuri de încredere și entuziasm în destinul ortodoxiei românești.

Dar o probă strălucită a acestor convingeri religioase ne-o dă și faptul că în guvernul său se găsesc 9 miniștri ardeleni, toți ortodocși, iar în majoritatea lor fruntași iluștri tocmai ai eparhiei noastre. În asemenea condițiuni avem dreptul să primim cu adâncă satisfacție noua cărmuire, și să hrănim convingerea, că ea va fi tot atât de binefăcătoare pentru Stat ca și pentru Biserica. Priviți cele dintâi măsuri luate în prima zi de guvernare, ca suprimarea presei otrăvite din Sărindar, anularea permiselor gratuite pe C.F.R. a 120 gazetari jidani, retragerea debitelor de produse ale monopolurilor Statului din mâinile cărciumarilor evrei dela sate — și veți înțelege, că începe cu adevărat o eră nouă. Admirabila cuvântare-program, rostită în noaptea de Anul nou la Radio de către șeful noului guvern, anunță câteva reforme imediate, cari împlinesc cele mai legitime revendicări ale țărănimii noastre.

Astfel meritoasa guvernare trecută își găsește o continuitate sigură, însă pe un plan nou și îndrăzneț, care va reintegra **românismul** în toate drepturile lui de stăpânitor necontestat al României naționale și creștine.

„RENAȘTEREA“

Sărbătoarea Anului nou la Cluj.

Cu prilejul noului an credincioșii noștri, în frunte cu capii autorităților, s'au adunat în marea Catedrală, cerând ajutorul Domnului. După terminarea sf. liturghii s'a oficiat un Te-Deum în frunte cu P. S. S. Nicolae. A predicat cu mult avânt Păr. consilier Dr. Seb. Stanca. În fața catedralei comandantul de corp a adresat ofițerilor și companiei de onoare un cuvânt scurt și însuflețit, după care a urmat defilarea. Intelectualitatea Clujului a trecut apoi la reședința episcopescă spre a prezenta P. S. Sale urările de anul nou. Aici a luat cuvântul distinsul profesor universitar Dr. Sextil Pușcariu, președintele For-ului.

Într-o aleasă cuvântare în numele credincioșilor îi aduce Înaltului Ierarh omagiul și urările de bine, de lungă și bogată activitate pentru binele bisericii și neamului nostru.

În numele clasei de mijloc, vorbește dl Stefan Penes, v.-președintele comercianților și meseriașilor, urân-

„Nu vă îngrijați de nimic, ci pururea în rugăciune și cerere descoperiți cu mulțumire dorințele voastre înaintea lui Dumnezeu și pacea lui Dumnezeu, care e mai presus de orice minte, va păzi inimile și cugetele voastre în Iisus Hristos.“

Filipeni 4, 6.

du-i P. S. S. ani mulți și să-i învrednicească Bunul Dumnezeu, ca să vadă Clujul în întregime românesc.

Răspunsul P. S. Episcop Nicolae Colan.

Într'un ton blând și dulce ca un fagure de miere, mulțumește P. S. S. Episcopul Nicolae Colan pentru sentimentele de dragoste și de alipire, care în primul rând sunt adresate Bisericii noastre dreptcredincioase.

Biserica și în trecut a fost pavăza noastră etnică și tot ea ne va conduce și în viitor la limanurile dorite. În sânul dreptmăritoarei noastre Biserici ne-am găsit înfrățiți Rege și popor. Cu deplină încredere, în ajutorul Celui de Sus, în înțeleapta conducere a Maestății Sale Regelui Carol II și a sfetnicilor lui, privim în viitor cu nădejdea că anul care vine, va aduce pacea și bunăstarea pentru binele Bisericii, Regelui și neamului nostru românesc.

Din pastoralele Ierarhilor noștri.

P. S. Episcop Vasile dela Caransebeș.

„Și mai știți, iubiiților, că tot pentru mântuirea noastră prin binecuvântarea legăturii dintre bărbat și femeie și întemeierea familiei creștine, spre temeluirea prin aceasta a vieții creștinești celei de obște, îi stă creștinului la îndemână sfânta Taină a Cununiei creștine.

Stăruie, cu părintească iubire, cu grijă de mântuirea voastră, a păstoritilor mei, dar și cu multă îngrijorare pentru viitorul Banatului nostru drag cu deosebire asupra acestei din urmă sfinte Taine a Legii noastre și asupra însemnătății familiei creștine ce se întemeiază prin binecuvântarea ei. Prea sunt mulți între credincioșii eparhiei noastre de aceia cari păcătuiesc împotriva lui Dumnezeu și a sufletului lor, prin nebăgarea în seamă a rânduelilor Bisericii noastre privitor la încheerea căsătoriei, la nedespărțirea ei și la rosturile ei și ale familiei, ce se temeluește prin ea, pentru viața și mântuirea sufletească a celor ce o încheie, cât și pentru vigoarea, trăinicia și înaintarea din viitor a neamului nostru.

Privirea țării întregi e îndreptată

spre noi bănățenii cu îngrijorare, dar și cu un fel de mustrare pentru scăderile de cari suferă viața noastră cea de obște, tocmai de pe urma nebăgării în seamă din partea multora dintre noi a sfințeniei căsătoriei și familiei creștine.

De aceea la praznicul Nașterii Domnului, la această sărbătoare a familiei creștine, din recunoștință pentru darul cerului ce ni-a făcut Părintele nostru Dumnezeu, trimițându-ne pe Fiul său cel mare și încetățenirea noastră în această țară, să părim păreața ceriurilor, să culegem cu duhul și să lucrăm pentru îndreptarea acestor rele cari suferim și pentru ridicarea în ochii fraților noștri creștini bănățeni a căsătoriei și a familiei la măsura de cinste și sfințenie cu care aceste sfinte așezăminte ale sufletului nostru au fost prețuite de înaintașii noștri. „Fiii lui Dumnezeu“, membrii „familiei lui Dumnezeu“ nu se cade să nu cinstească familia creștină, acest deosebit de însemnat așezământ, rânduit pentru noi prin binecuvântarea lui Dumnezeu asupra primilor oameni în raiu. Iar de cinstirea fami-

iei creștine se ține ca, în primul rând, căsătoria prin care se întemează familia să se încheie după rânduiala și cu binecuvântarea Bisericii.

Mai știți, iubitorilor, că nouile legiuri din țara noastră întregită pedepsesc pe părinții, cari cu nesocotirea legii și din mărunte socoteli de zestre își însoțesc copiii înainte de a fi împlinit vârsta legiuită.

Feriți-vă deci de acest obicei. Căci el zdruncină sănătatea copiilor voștri și duce și la slăbirea neamului nostru. Din astfel de căsătorii între nevârstnici se nasc copii slabi la trup, cari în scurt timp cad pradă morții, iar familia rămâne pustie, lipsită de cea mai măreață podoabă a ei: copiii.

Și este știut că și în vechime și azi la toate popoarele, cu deosebire la cele creștine ca și noi, binecuvântarea de către Cel de sus cu copii mulți și sănătoși a familiei s'a ținut și se ține și azi de cel mai bogat izvor de fericire familiară. Precum se bucură sămănătorul de roduul însuțit al ogoarelor sale, așa trebuie să se bucure părinții, buni creștini, „fii ai lui Dumnezeu“ prin întruparea și jertfa Fiului, de numărul cât mai mare al copiilor lor. E adevărat că numărul copiilor sporește grijile și greutatea cu cari trebuie să lupte părinții. Dar cum cresc grijile cu copiii, cresc și sporesc și bucuriile ce le fac copiii buni și recunoscători părinților lor.

Afară de aceasta nu este spre cinstea unui neam, sau a unei părți a lui, să se spună despre el că e pe cale să piară din lipsă de copii. Cea mai mare bogăție a unui popor stă în numărul mare al familiilor cu copii mulți din care e alcătuit acest popor.

Să ne străduim, iubitorilor, ca noi bănațenii să nu fim nici în această privință cei din urmă, spre rușinea și slăbirea neamului nostru, care din alte părți ale țării privește cu îngrijorare spre noi, ca spre unii cari aici, la granițele de apus ar trebui să formăm cel mai puternic și nebiruit zid de apărare al neamului nostru“.

P. S. Episcop Andrei dela Arad.

„Mântuirea fiecăruia din noi se face prin împreună lucrarea noastră cu harul lui Dumnezeu, iar instituția înlăuntrul căreia putem lucra mântuirea noastră este Biserica lui Hristos, această corabie a lui Noe, care singură nu poate trece la limanul cel neînvișor, la viața cea veșnică. În Biserică avem ca mijloace de mântuire: *Cuvântul lui Dumnezeu*, care ne arată calea, adevărul, și viața și care „este viu și lucrător, mai ascuțit decât orice sabie, cu două tăișuri, și pătrunde până la despărțitura dintre suflet și duh, dintre încheeturi și măduvă și destoinic este să judece simțirile și cugetările inimii, și nu este nici o făptură ascunsă, înaintea lui, ci toate sunt goale și descoperite (Evrei 4 v. 12—13). Și mai avem *cele 7 taine*, ca 7 râuri, prin care harul Sfântului Duh se varsă neînecat din cer pe pământ.

„Împărăția lui Dumnezeu nu este de mâncare și băutură ci: dreptate, și pace și bucurie întru Duhul Sfânt“ (Rom. 14 v. 17). Ea „nu stă în vorbe, ci în fapte“. (I. Cor. 4 v. 20).

Cetățile de luptă și de răspândire a împărăției lui Dumnezeu în lume sunt bisericile lui Hristos, iar „lupta noastră nu este împotriva sângelui și a trupului (oamenilor) ci împotriva duhurilor răutății, răspândite în văzduhuri“ (Efes. 6 v. 12).

Lupta aceasta este deschisă dela venirea în lume a Mântuitorului.

„Împărăția cerurilor se ia cu năvală și năvălitorii pun mâna pe ea“, (Mat. 11 v. 12) pentru că „prin multe suferințe ni-se cade nouă să intrăm întru împărăția lui Dumnezeu“. (Fapt. Ap. 14 v. 22).

„Împărăția lui Dumnezeu“ se mai numește și *împărăția lui Hristos*, care dela venirea sa în lume este „Domnul nostru“ (Rom. 1 v. 4) „căci El trebuie să împărătească până ce va pune pe toți vrăjmașii Săi sub picioarele Sale. Vrăjmașul cel din urmă care va fi nimicit este moartea. Iar când toate se vor supune Lui, atunci și Fiul însuși se va supune Celui ce l-a supus lui toate (Tatălui), ca Dumnezeu să fie totul în toți“. (I. Cor. 15 v. 25—28).

Câte pregătiri nu se fac de câte ori așteptăm venirea unui domnitor lumesc. Fiecare vrea să se arate în podoabă și cu veselie. Așa cere respectul față de cei aleși de Dumnezeu ca să ne cârmuiască pe noi cei muritori.

Cu cât mai mare pregătire trebuie să așteptăm noi creștinii Nașterea, venirea în lume a împăratului îm-

păraților, a Fiului lui Dumnezeu, care ține în mâinile Sale viața lumii.

Pe El să nu-L așteptăm cu podoabe stricacioase ce înfrumusețează numai trupul. Nu numai cu haine de sărbătoare și case văruite, ci cu suflete curățite de păcat, luminate cu lumina cunoștinței de Dumnezeu, și „îmbrăcându-ne în omul cel nou, care este făcut după chipul lui Dumnezeu, în dreptatea și în sfințenia adevărului“. (Efes. 4 v. 24).

Astăzi mai mult ca oricând să ne întrebăm: Cum stă între noi Împărăția lui Dumnezeu? Cum o duc Bisericile lui Hristos, aceste cetăți ale lui Dumnezeu? Cum stă Legea Lui? Ce-i cu ascultarea ce o datorăm Lui? Ce am făcut noi fieștecare pentru întărirea și lășirea împărăției Lui? Nu rostim noi oare numai de pe buze cuvintele: „Vie împărăția Ta“ iar în faptă lucrăm pentru împiedecarea ei?

Nu poate fi ceva mai înfricoșător decât versetul din evanghelia scrisă de Ioan: „Întru ale Sale a venit, dar ai Săi nu L-au primit“. (Ioan 1 v. 11).

Ne dăm oare seama, că același Isus Hristos, care vine astăzi la noi ca Mântuitor, va fi oarecând și Judecătorul nostru?

Să nu fim ca cei chemați la cină (Luca 14 v. 16-24) cari, căutându-și de treburile lor lumești, n'au voit să meargă la ospățul lui Dumnezeu.

Suntem călători aici pe pământ, fiindcă „nu avem aici cetate stătătoare, ci o căutăm pe ceea ce va să fie“ (Evrei 13 v. 14). Grijă de căpetenie a vieții noastre este aceasta: „Căutați mai întâi împărăția Lui Dumnezeu și dreptatea Lui, și toate celelalte se vor adăuga vouă“. (Matei 6 v. 33).“

Semnificația Nașterii Domnului.

După stihurile innologului Roman, „Fecioara astăzi pre cel mai presus de ființă naște și pământul peșteră celui neapropiat aduce. Astăzi se naște din Fecioară, cela ce ține în mână toată făptura: cu scutece ca un prunc se nfașă Dumnezeu, celce din fire este nepipăit. În iesle se culcă cela ce a întărit cerurile de demult, întru început cu cuvântul său. Cerul și pământul s'au unit astăzi născându-se Hristos. Astăzi Dumnezeu pe pământ a venit și Omul la cer s'a suit.

Pre cel făcut după chipul lui Dumnezeu, căzut prin nelegiuirea sa în stricăciunea păcatului, omul s'a înouit prin înțelepciunea Ziditorului. Tu Te-ai făcut sărac ca și noi și Tu ai îndumnezeit pământescul prin împreunarea Ta cu el. Ai îndumnezeit trupul, ai transfigurat toată făptura. De aceea „îngerii cântă, oamenii se bucură, toată făptura sălțează înaintea Nașterii Domnului și Stăpânului în Vifleim.“

Nașterea Domnului s'a petrecut așa cum ne-o descriu Sf. Evangheliile. Fecioara Maria a fost aleasă de Dumnezeu să nască pe Mântuitorul Lumii. Consacrată templului, trăește o viață evlavioasă. Se logodește cu Sf. Iosif și înainte de a se căsători, s'a aflat

având în pântec de-a Duhul Sfânt. Sf. Iosif voia s'o părăsească, dar îngerul Domnului i-a spus în vis: „nu te teme a lua pe Maria, căci ce s'a zămislit în ea este din Duhul Sfânt. Ea va naște Fiu și vei chema numele lui Iisus, căci el va mântui lumea de păcate. Cum s'a întâmplat Nașterea Domnului, știm cu toții. În timpul recensământului lui August, mergând Sf. Iosif și Sf. Marie în Vifleim n'au găsit adăpost. În iesle sărăcicioase, Sf. Marie a născut pe Mântuitorul lumii. Faptul unic în istoria universală, a fost însoțit de o stea neobicinuit de mare, la vederea căreia au venit la Iisus, 3 crai dela Răsărit, cari simbolizează înțelepciunea Greciei, bogăția Egiptului și metafizica Indiei. Corul îngerilor a vestit păstorilor marele eveniment.

Nașterea Domnului, așa cum s'a întâmplat, nu e nici partenogeneză, nici încercare metafizică. E misterul hotărât din veci de Divinitate, pentru întruparea Logosului, născut din veci din Tatăl și de o ființă cu El. Nașterea Domnului e cel mai important eveniment al istoriei universale. După *Giovanni Papini*, e „un început și un sfârșit, o enigmă la două crâmpene de istorie.“ Despre semnificația acestei Nașteri, care rămâne dogmă pură

sau mister, vom încerca să vorbim.

Omului căzut în păcat, i s'a promis un Răscumpărător, chiar la alun-garea lui din Paradis: „Vrăjmașie voiu pune între tine și între femei, între sămânța ta și sămânța ei. Aceasta îi va zdrobi capul, iar tu îi vei păzi călcăiul“ (Geneză III, 15). Moisi amintește Iudeilor că: „Prooroc asemenea mie va scula ție Domnul, Dumnezeuul tău, dintre frații tăi, de acesta să ascultați (Denteronom 18, 15). Iisus e prezis și de Patriarhul Iacob: „Nu va lipsi sceptu din Iuda și povățuitor din coapsele lui, până ce va veni împăciuitorul și de el vor ascultă neamurile“ (Geneză, 49, 10).

Mântuitorul e prezis cu secole înainte de profetii Vechiului Testament, de acei oameni cu darul divin al prezicerilor; e prezis de psalmii mesianici. Dar și în diversele literaturi și filozofii profane, capetele geniale prevestesc pe Mântuitorul lumii. Socrate, Platon, Aristotel, Eschil, Virgil și mulți alți filosofi și scriitori clasici, prevăd că va veni un mare Învățător. Găsim locuri mesianice chiar la unii scriitori chinezi, cari cu secole înainte de Hristos, întrezăreau că undeva departe, în Apus de țara lor, se va naște un mare Învățător și Mântuitor al lumii.

În vremurile de așteptări mesianice — în spațiul mesianic — când lumea trecea printr-o acută criză religioasă, a doua persoană dumnezeiască vine pe pământ:

*Să se nască
Și să crească,
Să ne mântuiască.*

Hristos se naște după trup într'un mediu sărăcicios, trăește în condiții modeste, El, Dumnezeu, vine între noi spre a ne mântui. Un mare ascet compară întruparea Mântuitorului cu următoarea întâmplare: Un împărat puternic, înconjurat de curtenii săi, vede undeva departe un verme expus la pericole. Împăratul își lășă sfetnicii, se duse acolo la vermele suferind, și-l scapă de primejdie. Sfetnicii s'au mirat mult de bunătatea împăratului. Tot așa e și cu întruparea Domnului. Din iubire pentru oameni, a doua persoană dumnezeiască s'a coborât pe pământ și a suferit pentru noi.

A venit în lume pe când Imperiul Roman era în apogeul puterii sale. Împăratul August, spunea cu mândrie: „*Toate popoarele pământului se nchină înaintea mea ca în fața lui Dumnezeu.*“

Când aurul Orientului, înțelepciunea Greciei și sclavajul aducea la Roma tot ce era lux și distracție, când societatea cultă nu mai credea în zei, când băntuia o acută criză religioasă, apare în Galileia blândul Învățător. Cu nașterea lui pământescă pe care o sărbătorim azi, omenirea ajunge iar la mântuire. Iisus Hristos propoveduește adevărul și numai prin puterea cuvântului său, schimbă fața lumii. Cei cari îl ascultau, exclamau uimiți: „*niciodată n'a vorbit om ca acesta.*“ Cuvintele dumnezeiești răscoleau sufletele ascultătorilor. Mulțimile se converteau la

învățătura Mântuitorului. Atașamentul lor față de Hristos era așa de mare, încât mureau bucuroși pentru El. În circuri, în piețe, în teatre, sângele creștin curgea din abundență. Martirajul n'a slăbit biserica. Chiar din contră, a adevărit spusa lui *Tertulian*: „Sângele martirilor, se face sămânță altor creștini.“

Atât în vremurile de grea asuprire, cât și în timpurile liniștite, creștinii aveau momente de întărire duhovnicească și de oțelire a credinței în sărbători. Sărbătoarea înalță pe om spre Dumnezeu prin semnificația ei și prin pregătirea duhovnicească ce o precede. Crăciunul e sărbătoarea care amintește nașterea cea după trup a Mântuitorului. Postul Crăciunului fusese destinat pregătirii, purificării sufletești. Sărbătoarea e încoronarea pregătirii duhovnicești.

Un distins profesor universitar, povestește cu cât drag își amintește de un Crăciun din copilărie. În seara de Ajun copiii așteptau cu înfrigurare pe Moș Crăciun să le aducă daruri. Deodată vine în casă un cerșitor. Tatăl profesorului chiamă toți băețaii și le spune că a sosit cel care le face sărbătorile fericite. A îndemnat pe băeți să dea fiecare câte ceva cerșitorului; l-au îmbrăcat în

haine noi și apoi l-au lăsat să plece. Acest act de milostenie a avut o influență profundă asupra băețaiului. Chiar după urcarea Parnasului, își amintește de acel Crăciun. Bucuria și mângăierea din copilărie, o repetă an de an prin același act creștinesc. Hristos a venit în lume pentru toți oamenii. A face și pe cei umili să aibă bucuria Nașterii Domnului, e bucurie și pentru cel care dă și pentru cel care primește. Sărbătoarea e trăită cu mai multă intensitate religioasă, devine cu adevărat și moment de reculegere și de înălțare spre divin.

Nașterea lui Hristos și activitatea sa, sunt obiecte de discuții interminabile. Mântuitorul n'a venit pe lume numai spre a sfârși îndelungate polemici și discuții savante. Cum ne-o spune chiar El: „*Eu sunt calea, adevărul și viața.*“ Hristos e calea ce duce la mântuire, e adevărul care luminează, și e viața creștină în lume și viață eternă după moarte. Când sărbătorim Crăciunul, să ne lăsăm pătrunși de semnificația profundă a sărbătorii să pătrundă și în sufletele noastre cântarea sfântă a Ingerilor: „*pre pământ pace și între oameni bună învoire.*“

IOSIF E. NAGHIU

Cartea ce ne lipsește.

Mai ales dela război încoace, Biserica română, având un rol determinant în fruntea celorlalte Biserici ortodoxe, a lucrat mult și sistematic pentru difuzarea în Apus a frumuseții inegalabile a ritualului nostru, alături de „creștinismul în plenitudinea sa primordială, în integritatea sa neprihănită.“ (Globokovsky). O justă mândrie națională ne stăpânește, de când *Anglia*, — unde „creștinismul nu e numai ritual și dogmă, ci forță conducătoare a omenirii“ (G. Mugur) — duce sincere tratative pentru re-integrarea sa în ortodoxie, adică în „Biserica lui Hristos pe pământ“ care totuși „nu-i numai o instituție, ci viață nouă cu Hristos și în Hristos condusă de Duhul Sfânt.“ (Bulgakoff).

Pentru misionarismul intern, învățământul teologic superior formează astăzi suflete râvnitoare spre apostolat, creiază caractere și dă suficientă cultură teologică cu largi orientări științifice. În atari împrejurări, literatura noastră bisericească se găsește deci în plină dezvoltare. Atât prin traduceri bine întocmite și potrivite alese, cât și prin scrieri originale, oameni competenți ne au pus la îndemână o variată și selectă bibliotecă teologică. E destul să amintim că din stăruitoarea grijnicie a celui ce a dat ideea „*Institutului Biblic*“, ne scaldăm astăzi sufletul în dumnezeieștile ape ale sfintei Scripturi corect tradusă și înveșmântată în „mireasma unei limbi populare, ușor arhaice și totuși literare.“

C'un cuvânt se muncește. Se muncește atât pentru afirmarea ortodoxiei în afară cât și pentru intensificarea ei înăuntru. Sunt deci destule motive

să credem că se va da viață ideii de a avea și Biserica ortodoxă română o *Enciclopedie teologică*.

E cartea ce ne lipsește.

Într'un recent articol, dl Emilian Vasilescu, asistent al Facultății teologice din București („*Universul*“ Nr. 314 c.), scrie: „O mare enciclopedie, cu colaborarea tuturor Bisericilor ortodoxe, ar fi mai mult decât un tezaur de cunoștințe strănse metodic și ușor de mănuit, ar fi și o dovadă de unitate și putere ortodoxă. O astfel de lucrare ar sta cu cinste, chiar în proporții mai modeste, în fața marilor dicționare de teologie catolică și protestantă.“

Urgenta necesitate a unei astfel de cărți e indiscutabilă. Biserica greacă are în curs de apariție o „*Enciclopedie de științe teologice și religioase*“ iar rușii și-au avut de mult enciclopedia lor. O realizare în sensul propunerii dl E. Vasilescu cere fonduri, colaborare și mai ales 10-20 ani de muncă. Până atunci, golul s'ar putea înlocui parțial cu altceva. E vorba de „*Enciclopedia biblică, bisericească și teologică*“ a preotului D. Voniga din eparhia Aradului.

Lucrarea aceasta, bine apreciată de ierarhii noștri, cuprinzând până la 25.000 articole sumare, din lipsă de fonduri, stă de șapte ani în manuscris. E drept că, sunt patru ani impliniți de când autorul a trecut în lumea celor dreți, dar faptul acesta nu constituie numaidecât o piedecă pentru tipărirea și editarea ei. După calculele răposatului, enciclopedia ar avea extensiunea alor 3-4 volume, cu prețul de 1200 Lei nelegată. Îi lipsește doar o colaborare a teolo-

gilor specialiști mai de seamă pentru revizuirea cuprinsului, eventuale adausuri, îndreptarea limbii și abonarea ei în mod obligatoriu pentru fiecare preot plătindu-se anticipat costul.

Este cartea ce ar fi binevenită în fiecare bibliotecă preotească.

Pr. DIODOR TODĒA-Avram-Iancu.

Măsuri de prevenire.

Sub acest titlu citim în ziarul „*Unirea*“ din Blaj ultima circulară (X) prin care se iau măsuri de apărare pentru *Maramureșul unit*. După ce atacă pe Î. P. S. Dr. Nicolae Bălan, apoi pe Î. P. S. Visarion, poreclindu-l „noul Herostrate dela Cernăuți“ în numita circulară se iau așa numite măsuri de apărare, iar la urmă zice:

„Iar pentru ca această hotărâre nestrămutată a Noastră — pe care nu se poate să n'o împărțasească întocmai întreg Ven. Cler eparhial și toți credincioșii mireni ai scumpei Noastre Eparhii — în care abia avem azi sate „cu câte 2 rânduri de biserică și preoți“ — să poată atinge

rezultatul dorit, dispunem ca în cele 3 zile de praznic ale Crăciunului să se facă în acest scop pretutindeni rugăciuni publice, după următorul program, încadrat după rugăciunea amvonului:

1. „*Împărate ceresc*“ — rostit de preot.

2. „*Cu noi este Dumnezeu, înțelegeți neamuri și vă plecați*“ (dela Dupăcinar) — cântat de strană și întreagă obștea credincioasă.

3. „*Să ne rugăm, plecând genunchii, pentru ca Domnul să risipească intențiile și faptele îndreptate, cu gând de distrugere, împotriva legii și bisericii noastre unite cu Roma lui Petru. Tatăl nostru. Născătoare.*“

4. „*Ne legăm cu toți să păstrăm neștirbită credința în legea Domnului și în biserica lui singur mântuitoare. Așa sa ne ajute Dumnezeu. Amin.*“

La aceasta noi nu spunem altceva, decât să rugăm pe Bunul Dumnezeu ca să le deie duhul înțelepciunii și al înțelegerii și să-și îndrepteze ochii spre Biserica-mamă pe care au părăsit-o la 1700.

INFORMAȚIUNI

MULȚUMIRI. *Tuturor precucerincilor Protopopi și preoți cari m'au bucurat cu bunele lor urări de sfintele sărbători ale Nașterii Domnului și de Anul Nou, le trimit odată cu cele mai calde Mulțumiri arhieresti binecuvântări.* † NICOLAE

M. Sa Regele a botezat un copil. În satul Preuțești din județul Baia locuște dascălul și cântărețul bisericesc Vasile Torăscu. După ce a făcut armata și a luat parte la războiul de întregirea neamului, în toamna anului 1918 s'a întors sănătos acasă. Prima grijă a dascălului a fost să se însoare, apoi împreună cu nevasta s'au pus la muncă, reușind să-și facă una din cele mai frumoase gospodării din sat. Are 14 copii. Cel mai mic, al 14-lea copil, a venit pe lume înainte de Crăciunul acestui an, ceea ce l-a făcut pe dascăl să facă o rugare la M. Sa Regele, ca să fie nașul copilului.

M. S. Regele a primit să fie nașul copilului, trimițând și suma de 10 mii Lei, ca dar noului născut și 200 Lei pentru cheltueli.

Botezul s'a făcut în biserica satului, iar cei cari au luat parte la botez, au felicitat călduros pe fericitul părinte al celor 14 copii, 10 băeți și 4 fete, cei mai mulți fiind mari și așezați pe la casele lor.

Revizuirea tuturor încetățenirilor. Între măsurile pe care le va lua guvernul este și aceea a revizuirii tuturor încetățenirilor. Toate încetățenirile dela 1920 vor fi revizuite, urmând ca toți aceia cari le-au obținut prin fraudă să părăsească țara. Totodată se va interzice evreilor de a se mai așeza la sate.

† **Eugenia Tordășianu.** Dela Sibiu primim trista veste a încetării din viață a doamnei Eugenia Tordășianu, născută Iovescu. În defuncta,

Sibiul pierde pe una din cele mai distinse membre a societății românești locale.

Eugenia Tordășianu a fost tovarăsa vieții lui Victor Tordășianu, al cărui nume exprimă un întreg capitol din istoria năzuințelor noastre spre cucerirea principalelor artere de viață. De numele lui se leagă Reuniunea meseriașilor români din Sibiu, pe care a condus-o cu atâta înțelepciune.

Eugenia Tordășianu de asemenea a avut un rol important. Ea a fost o vrednică președintă a Reuniunii feminine din Sibiu și o distinsă profesoară.

Dumnezeu s'o odihnească.

Reglementarea profesiunii de ziarist. La prezidenția consiliului de miniștri se lucrează un proiect de lege pentru reglementarea profesiunii de ziarist. La acest proiect lucrează dl Al. Hodoș, subsecretar de stat la președinție, după normele stabilite de însuși dl Octavian Goga, președintele consiliului de miniștri. Presa românească nu va mai fi scrisă decât de români de origină etnică românească. Minoritarii vor avea dreptul să-și scoată ziare, dar numai pentru cititorii lor minoritari, fără să se amestece în chestiunile care interesează națiunea dominantă sau alte minorități. Ziarele care nu vor respecta aceste criterii vor fi suprimate.

Crăciunul amar al fraților noștri din Ungaria. Câtă libertate lăsăm noi ungarilor de aci și cât de mișelește se poartă stăpânirea ungară cu frații noștri rămași în Ungaria, se poate vedea din următoarea dureroasă întâmplare:

În frunțașă comună Chitigaz din Ungaria, care este locuită în cea mai mare parte de români, preotul ortodox Petre Mișcuția a aranjat cu copiii de școală o frumoasă serbare de

Crăciun, cu colinde și cântece românești. În timp ce serbarea se desfășura în liniște, au apărut dintr'odată patru jandarmi unguri, cari l-au pus pe preotul Mișcuția între baionete și l-au dus la închisoare, iar alți jandarmi i-au împrăștiat pe săteni, bătând spaima în bieții copii, cari încercau nevinovați, o slabă mângâiere, glăsuind colindul românesc, potolindu-și astfel dorul de țară.

Dar nu numai în comuna Chiti-gaz, ci în aproape toate celelalte comune locuite de Români, stăpânirea ungurească face adevărate vânători împotriva preoților și a tuturor celorlora cari încearcă să fie sus vorba românească în mijlocul fraților noștri.

Un foc groaznic în București. În București a izbucnit înainte de Crăciun cu câteva zile un foc groaznic, în clădirea cinematografului „Vox.” Focul a mistuit toată clădirea și a pricinuit pagube de peste 60 de milioane. În afară de pagube s'au mai încrestat 3 morți, 13 greu răniți și 20 răniți mai ușor.

Excomunicarea șefului bisericii copte din Abisinia. Sfântul Sinod al bisericii copte s'a întrunit în ședință plenară și a pronunțat excomunicarea șefului bisericii copte din Abisinia Amba Abraham. Sfântul Sinod a declarat că hotărârea autorităților italiene, cari au numit pe Amba Abraham patriarh al bisericii copte din Abisinia este fără efect. Amba Kyrillos va rămâne pentru Sfântul Sinod din Cairo singurul șef recunoscut al bisericii abisiniene.

Sfântul Sinod a adus omagii atitudinii acestuia, care a refuzat să se supună presiunii autorităților italiene și declară că guvernul egiptean a sperat la început să se ajungă la o rezolvare pe cale bună a chestiunii șefiei bisericii copte din Abisinia, dar convorbirile începute în acest scop cu guvernul din Roma n'au dus la rezultatul dorit.

În cercurile politice din Cairo, notează corespondentul agenției „Havas”, care transmite aceste știri, se exprimă îndoiele asupra importanței practice a hotărârii Sfântului Sinod, afară de emoția pe care o va determina în primul moment. Se subliniază deasemeni că toate țările din Orient posedă biserici autocefale.

Bulgarii sunt de 200 ani în Banat. Bulgarii din Banatul jugoslav și maghiar, pregătesc pentru luna lui Aprilie din anul 1938, sărbătorirea a 200 de ani, de când s'au așezat ca coloniști în acele părți.

Procese catolice în Germania. Într'o conferință pe care a ținut-o în orașul Hagen, dl Kerrl, ministrul cultelor germane, a dezvoltat subiectul: „*Concepția filosofică a religiei.*” Dl Kerrl a spus între altele: „În nici un corp constituit nu sunt atâtea urmări penale ca în cel religios. După datele furnizate de ministerul de justiție au fost condamnați de justiția noastră 45 preoți, 176 călugări, 21 funcționari bisericești, etc. S'a deschis acțiune publică împotriva a 93 preoți, 744 călugări și 18 funcționari. Toți

sunt catolici. În anul 1936 la un total de 16 mii de călugări aparținând diferitelor ordine religioase, am avut 8 mii de procese.”

Cele mai vechi anunțuri. Anunțurile și reclamele nu sunt o invenție a secolului nostru. Se știe că atât Grecii, cât și Romanii se serveau de afișe. Un papirus vechi de 3000 de ani și descoperit la Teba oferă o recompensă pentru găsierea unui sclav, fugit dela stăpânul său, iar pe zidurile orașelor Pompei și Herculaneum, desgropate din cenușă, se văd încă și azi anunțuri pictate cu roșu și alb. Unele anunță spectacole și lupte de gladiatori, pe când altele fac reclame unor băi de apă dulce și sărată.

Unul din cele mai vechi afișe în Anglia a fost tipărit de un anume William Coxtan, pe la 1480 și anunța vânzarea unor *mobile de biserică*.

Dar primul anunț de ziar, așa cum e conceput în zilele noastre, a apărut în Aprilie 1847 în Nr. 13 al unui ziar care se ocupa în special de activitatea parlamentului englez. Anunțul vorbea despre o *carte religioasă*, care putea fi cumpărată dela Hall-ul librarilor. După cum se vede, primii cari s'au servit de această cale spre a-și vinde marfa au fost, — în Anglia cel puțin, — vânzătorii de literatură.

Nr. 710—1937 (53) 3—3

CONCURS

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia *Lătureni Sălciua* din protopop. Lupșa, să publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „*Renașterea*”. Preotul va beneficia de următoarele venituri:

1. Salar dela Stat conform calificăției.
2. Locuință în casele parohiale, cu clădirile de lipsă.
3. Aproximativ 15 jugăre pământ arător, fânaș și pășunat.
4. Dela fiecare familie câte o jumătate litră grâu sau porumb, după starea familiei.
5. Câte o zi de lucru dela fiecare familie.
6. Stolele uzitate în parohie.

Concurenții își vor prezenta cererea cu documentele de concurs, dintre cari nu poate lipsi actul de învoire a Prea Sfinției Sale Episcopului, în termen subscriului Oficiu Protopopesc, cu a cărui învoire să pot prezenta apoi în parohie, spre a face cunoștință cu credincioșii.

Baia-de-Arieș, la 15 Dec. 1937.

Oficiul protopopesc ort. român al tractului Lupșa, cu sediul în Baia-de-Arieș, în înțelegere cu consiliul parohial.

Vasile Span, protopop.

Oficiu Protopopesc ort. român al tractului Huedin
Nr. 1108/1937 (52) 3—3

Concurs din oficiu.

În conformitate cu Actul ven. Consiliu eparhial ort. român din Cluj, Nr. 8347/1937, pentru întregirea postului de paroh în parohia de cl. III. *Dânc*, protopopiatul Huedin, se publică concurs din oficiu cu termen de 30 zile dela prima publicare în „*Renașterea*”.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Întregirea de salar dela stat, conform coalei B).
2. Locuință în natură.
3. Sesiune parohială de 20 jugh.
4. Câte o măsură de grâu sau porumb dela fiecare familie (cca 100).
5. Stola uzitată.

Candidații după ce vor prezenta act de învoire dela P. Sf. nostru Episcop de a putea concura la această parohie, își vor înainta cererile cu documentele necesare subsemnatului oficiu protopopesc în termen reglementar și cu prealabila noastră încuviințare se vor prezenta în parohie pentru a cânta, respective a servi, precum și a face cunoștință cu credincioșii.

Huedin, la 14 Decemvrie 1937.

Aurel Muntean, protopop.

Oficiul Protopopesc ort. român al tractului Huedin
Nr. 1106/1937 (51) 3—3

Concurs din oficiu.

În conformitate cu Actul ven. Consiliu eparhial ort. român din Cluj, Nr. 8346/1937 pentru întregirea postului de paroh în parohia de cl. II. *Dumbrava*, protopopiatul Huedin, se publică concurs din oficiu cu termen de 30 zile dela prima apariție în gazeta oficială „*Renașterea*” din Cluj.

Venitele împreunate cu acest post sunt următoarele:

1. Casă parohială și clădirile de lipsă.
2. Sesiune parohială 32 iugăre.
3. O vică cereale, dela fiecare familie (circa 80 familii), din care $\frac{1}{3}$ e a cantorului și $\frac{1}{10}$ a crâșnicului.
4. Întregirea salarului dela Stat conform coalei B).

Cererile de concurs întocmite conform normelor în vigoare împreună cu actul de învoire prealabilă a P. Sf. Sale Episcopului Nicolae al Clujului, se vor înainta subsemnatului oficiu în termen reglementar. Reflecțanții cu avizul subsemnatului se vor prezenta în parohie pentru a cânta și predica, eventual a celebra Sf. Liturghie și pentru a face cunoștință cu credincioșii.

Huedin, la 14 Decemvrie 1937.

Aurel Muntean, protopop.

Nr. 288/1937 (50) 3—3

Concurs

Pentru ocuparea parohiei vacante *Orăști*, din protopopiatul Lupșa, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „*Renașterea*”.

Preotul numit va beneficia de următoarele venituri:

1. Salar dela Stat conform calificăției.
2. Stolele obișnuite.
3. Locuință corăspunzătoare, clădirile de lipsă și grădină de legumii.
4. Cimitirul cu pomi, 3 jugăre arător și 2 jugăre pășunat.
5. Câte o jumătate ferdelă grâu și porumb dela 115 familii, după starea materială, precum și câte 10 Lei dela fiecare familie, ca răscumpărare a zilei de clacă. Acest venit să împarte dela 20 familii cantorului și dela 10 familii crâșnicului.

Concurenții își vor trimite cererile, prevăzute cu documentele de lipsă, dintre cari nu poate lipsi actul de învoire a Prea Sfinției Sale Episcopului, în termenul amintit mai sus, subscriului oficiu.

În parohie candidații să pot prezenta după prealabilă avizare a acestui oficiu.

Baia-de-Arieș, la 10 Dec. 1937.

Oficiul protopopesc a tractului Lupșa în înțelegere cu consiliul parohial.

Vasile Span, protopop.

Nr. 693/1937 (49) 3—3

Concurs repetit.

Pentru întregirea parohiei vacante *Mogoș-Valea-Barnei*, din protopopiatul Lupșa, să publică concurs repetit cu termen de 30 zile dela prima publicare în „*Renașterea*”.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Salar dela Stat conform calificăției.
2. Stolele obișnuite în parohie.
3. O mierță de bucate (jumătate ferdelă) dela fiecare fum, grâu sau porumb după starea familiei.
4. O zi de lucru.
5. Folosința fânului din cimitir, circa un jugăr.
6. Până la edificarea caselor parohiale, preotul va locui în edificiul școlii.

Concurenții, cari trebuie să aibă învoirea Prea Sfinției Sale Episcopului, își vor trimite actele de concurs la acest oficiu, și cu prealabila încunoștințare a subscriului să vor putea apoi prezenta în parohia, spre a face cunoștință cu enoriașii.

Baia-de-Arieș la 8 Dec. 1937.

Oficiul protopopesc ort. român Lupșa, cu sediul în Baia de Arieș, în înțelegere cu organele parohiale.

Vasile Span, protopop.

Nr. 725/1937 prot. (48) 3—3

Concurs

Se publică din nou concurs pentru întregirea parohiei *Iernut* cu filia *Lechința-de-Mureș*, din protopopiatul Luduș, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „*Renașterea*”.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt:

1. Salar dela Stat.
2. Locuință în natură.
3. Sesiune parohială 13 jug. în parohia matre și 10 jug. în filie. Total 23 jug. pământ productiv.
4. Stola indatinată.

Candidații își vor înainta cererea cu documentele necesare oficiului nostru protopopesc în termenul fixat și cu prealabila noastră încunoștințare se vor putea prezenta în parohie pentru a se face cunoscuți poporului. În candidare vor fi admiși numai candidații, cari au pregătirea pentru parohii de cl. I, și vor prezenta act de învoire dela P. S. nostru Episcop.

Luduș, la 7 Decembrie 1937.

In înțelegere cu consiliul parohial,

R. Popa, protopop.

Tipografia Eparhiei ortodoxe române, Cluj.